

Ohjelmistoyrityskartoitus 2008:

Ohjelmistotuoteala kasvaa vakaasti ja työllistää yhä enemmän

Suomalaisen ohjelmistotuotealiiketoiminnan liikevaihto vuonna 2007 kasvoi 8,6 % (13,1 % vuonna 2006) ja oli 1,52 miljardia euroa (1,41 miljardia euroa). Kotimaan liikevaihto kasvoi 5 % ja oli 840 M€. Kansainvälinen liikevaihto kasvoi 12 % (9,8 %) ja oli 678 M€. Yritysten kannattavuus oli 10,4 % (5,6 %). Ala kasvaa vakaasti ja kannattaa aiempaa paremmin, joskin viime vuoden kasvu oli edellisvuosia maltillisempaa.

Tuotekehitys, markkinointi ja myynti sekä henkilöstön ja osaamisen kehittäminen ovat tärkeimmät yritysten toiminnan kehittämiskohteet. Yritykset kokivat kasvun suurimmaksi yksittäiseksi haasteeksi. Rahoituksen hakijoille suosituimmat rahoitusmuodot ovat julkinen rahoitus, riskirahoitus ja yksityissijoittajat. Tuotekehityspanostukset ovat edellisvuosien tapaan laskusuunnassa. Ala työllisti 14 400 ammattilaista ja sen henkilöstömäärä kasvoi 9,4%.

- Suomi tarvitsee lisää reippaaseen kasvuun pyrkiviä ohjelmistoyrityksiä. Kasvaakseen yritysten on käytännössä mentävä maailmalle. Etenkin julkisia yrityspalveluita tulisi nykyistä enemmän suunnata tukemaan kansainvälistymistä, ja tukea yksityistä pääomasijoittamista verohelpotuksin. Yksityisen pääomasijoittajan mukanaolo on usein suoraan yrityksen kasvuun ja menestykseen, Teknologiateollisuuden tietotekniikka-toimialan johtaja **Jukka Viitasaari** korostaa.

Vaikka Suomessa oli vuonna 2007 monta näkyvää kasvutarinaa ja joukko hyvin kannattavia alan yrityksiä, muutaman liikevaihtoluokaltaan suurimpiin kuuluvan yrityksen liikevaihto on laskenut. Tämä johti koko kotimaisen alan osalta vuonna 2007 edeltäviä vuosia maltillisempaan 8,6 %:n kasvuun. Ohjelmistotuotealiiketoiminnan liikevaihto oli viime vuonna suuruudeltaan 1,52 miljardia € (2006: 1,41 miljardia €).

- Ohjelmistoliiketoiminnasta on muodostunut merkittävä kasvuala ja osa Suomen teknologiateollisuutta, minkä vaikutukset ulottuvat myös alan itsenäisten yritysten ulkopuolelle, kun teollisuuden käyttämät suomalaiset ohjelmistot parantavat koko teollisuutemme kilpailukykyä. Siksi alan koulutukseen ja tutkimukseen on panostettava yhä kasvavissa määrin, ohjelmistotuotealiiketoiminnan (ma) professori **Jussi Autere** Teknillisestä korkeakoulusta sanoo.

Ohjelmistoyritysten kannattavuus (tulos/kokonaisliikevaihto) kasvoi arvoon 10,4 % (5,6 %). Reilulla neljänneksellä vastanneista yrityksistä kannattavuus oli yli 15 prosenttia.

Ohjelmistotuotealiiketoiminnan henkilöstömäärä kasvoi viime vuodesta 9,4 % (5,1 %). Ala työllistää noin 14 400 (13 000) työntekijää. Alan henkilöstöstä 69 % työskentelee yli 3 M€ ohjelmistotuotealiiketoiminnan yrityksissä.

Reilulla kolmasosalla (33 %) yrityksistä oli kansainvälistä liikevaihtoa (48 % 2006). Kansainvälisen liiketoiminnan osuus kansainvälistä liiketoimintaa harjoittavissa yrityksissä on pysynyt lähes muuttumattomana 32 % (33%). Suurimmalla osalla yrityksistä on suhteessa vähän kansainvälistä liiketoimintaa, mutta osa yrityksistä on erittäin kansainvälisiä. Yrityksillä oli kansainvälistä liiketoimintaa keskimäärin kahdeksaan (8) maahan (8,8). Yleisimmät kohdemaat pysyivät edellisten vuosien (2002 - 2006) tapaan samoina: Ruotsi, USA ja Saksa.

"Ohjelmistoliiketoiminnassa on erinomaista kasvupotentiaalia ja mahdollisuuksia kansainvälistymiseen. Tekes voi tarjota rahoitusta uuden liiketoiminnan taustaselvityksiin ja varsinaisiin tuotekehitysprojekteihin. Nopeaa kasvua hakevat, perustuotekehityksen tehneet, alle 5-vuotiaat yritykset voivat hakea rahoitusta myös kansainvälistymiseen. Lisäksi liiketoiminnan asiantuntijapalvelujen hankintaan on tullut uusia rahoitusmahdollisuuksia. Ohjelmistotuoteala on ollut useana vuonna kärjessä suomalaisten kasvuyritysten lukumäärässä. Tämän vahvistamiseksi Tekesin palveluja kehitetään vastaamaan entistä paremmin alan tarpeisiin", sanoo Tekesin toimialajohtaja **Risto Setälä**.

28.8.2008

Alan nykytila ja keskeisimmät kehittämiskohteet

Ohjelmistotuotealasta on viimeisen kymmenen vuoden aikana kehittynyt kasvava klusteri, jonka tavoitteena on olla Suomen talouden uusi tukijalka kymmenen vuoden sisällä. Kasvun jatkuminen edellyttää kuitenkin selkeitä panostuksia useille eri osa-alueille. Tutkimuksen mukaan ohjelmistoalan tärkeimmät kehittämiskohteet ovat seuraavat:

- Pienten ja varhaisen vaiheen yritysten pääomasijoittamisen kehittäminen
- Koulutetun työvoiman saatavuuden varmistaminen alan yritysten tarpeisiin
- Markkinointi- ja myyntiosaamisen kehittäminen yrityksissä
- Verkostojen ja sosiaalisen pääoman hyödyntäminen alan yrityksissä
- Osaamisen, erityisesti teknologiaosaamisen, turvaaminen myös jatkossa
- Yritysten tuotteistuksen tukeminen (projekteista tuotteiksi)
- Alan yritysten kansainvälistymisen tukeminen voimakkaamman kasvun synnyttämiseksi

Tutkimus tehtiin yhdennentoista kerran

Ohjelmistoyrityskartoitus tehtiin nyt 11. kertaa. Tutkimuksen teki Teknillisen korkeakoulun ohjelmistoliiketoiminnan laboratorio yhteistyössä Turun Yliopiston, Tampereen Teknillisen yliopiston ja Teknillisen korkeakoulun SoberIT-laboratorion kanssa.

Vuoden 2008 tutkimuksen rahoittivat Teknologiateollisuus ry, Tekes, Microsoft Oy, COSS Finland (The Finnish Centre for Open Source Solutions), Ohjelmistoyrittäjät ry, Tietotekniikan liitto ry, Culminatum Ltd Oy, JPT kansallinen klusteri (Hermia), Salon Seudun Kehittämiskeskus, Turku Science Park, Turun Seudun Kehittämiskeskus ja Varsinais-Suomen liitto.

Rahoittajien lisäksi asiantuntemuksensa kartoituksen käyttöön antoivat ETLA, TEM ja Tilastokeskus.

Ohjelmistotuoteliiketoiminta on liiketoimintaa, joka perustuu omien ohjelmistotuotteiden myyntiin lisensseinä tai palveluina sekä kiinteästi näihin ohjelmistoihin liittyviin muihin palveluihin.

Kyselyyn vastasi 660 ohjelmistoyritystä, joista 344 ohjelmistotuoteliiketoimintaa harjoittavaa yritystä. Tutkimuksessa analysoitu yritysjoukko muodostaa arviolta yli 88 % koko toimialan liikevaihdosta.

Arvion mukaan omaa ohjelmistotuoteliiketoimintaa harjoittavia yrityksiä oli Suomessa vuoden 2007 lopussa noin 1050.

TEKNOLOGIATEOLLISUUS RY

Jukka Viitasaari
Johtaja
040 823 5507

Lisätietoja

tutkimuspäällikkö Mikko Rönkkö, TKK, SBL
puh. 050 387 8155 tai mikko.ronkko@tkk.fi

projektipäällikkö Olli-Pekka Mutanen, TKK, SBL
0400 444 609 tai olli-pekka.mutanen@tkk.fi

johtaja Jukka Viitasaari, Teknologiateollisuus ry
puh. 040 823 5507 tai jukka.viitasaari@teknologiateollisuus.fi

28.8.2008

Julkistamistilaisuuden esitykset ovat saatavilla osoitteissa www.sbl.tkk.fi/oskari ja www.swbusiness.fi

Suomalaisen teknologiateollisuuden päätoimialat ovat elektroniikka- ja sähköteollisuus, kone- ja metallituoteteollisuus, metallien jalostus sekä tietotekniikka-ala. Toimialalla tehdään 75 % koko elinkeinoelämän tutkimus- ja kehitysinvestoinneista. Ala vastaa 60 % Suomen koko viennistä. Tuotteista yli 70 % menee globaaleille markkinoille. Ala työllistää suoraan 263 000 henkilöä, joista jokaisen välillinen työllisyysvaikutus on vähintään 1,5 lisätyöpaikkaa. Teknologiateollisuus ry:n 1 400 jäsenyritystä edustavat lähes 90 % Suomen koko teknologiateollisuudesta.